

ՀԱՃԱԽ ՏՐՎՈՂ ՀԱՐՑԵՐ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ Սույն տեղեկատվական թերթիկը մշակվել է Հայաստանի սոցիալական աշխատողների ասոցիացիայի կողմից «Առողջապահական և սոցիալական ծառայությունների հասանելիության ապահովում Լեռնային Ղարաբաղի կոնֆլիկտի հետևանքով տեղահանված անձանց համար՝ ՔՀԿ-ների միջոցով» ծրագրի շրջանակներում, որն իրականացվում է «Աշխարհի բժիշկներ» կազմակերպության համակարգման ներքո և ֆինանսավորվում է Ֆրանսիայի կառավարության կողմից։

Տեղեկատվական թերթիկը նախատեսված է ինչպես տեղահանված բնակչության, այնպես էլ նրանց հետ անմիջականորեն աշխատող մասնագետների համար և նպատակ ունի ավելի հասանելի կերպով ներկայացնել առողջապահական ծառայություններին դիմելու և դրանցից օգտվելու ընթացակարգերը։

» Ովքե՞ր կարող են օգտվել առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններից

☑ Առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններին, մասնավորապես, ամբուլատորիաներին, պոլիկլինիկաներին, կարող են դիմել և դրանց կողմից մատուցվող բժշկական ծառայություններից կարող է օգտվել տվյալ հաստատությունում հաշվառված ցանկացած անձ։

Բոլոր այն դեպքերում, երբ անձին անհրաժեշտ ծառայությունը չի մատուցվում տվյալ կառույցում, ապա իրականացվում է ուղեգրում մեկ այլ բուժհաստատություն։

Ստորև նշված խմբերի ներկայացուցիչները այդ ծառայություններից օգտվում են անվճար հիմունքներով՝ պետական պատվերի շրջանակներում.

- օ Անչափահաս,
- o **Հ**ղի,
- o Բազմազավակ (4+ երեխա) ընտանիք,
- o Հաշմանդամություն ունեցող անձ,
- o Նպաստառու րնտանիք,
- o Արցախից տեղահանված անձ,
- o Հյուրընկալ ընտանիք,
- Պատերազմից տուժած զինծառայող,
- Վերականգնողական բուժում անցնող անձ Ջոհված զինծառայողի ընտանիքի անդամներ,
- o Հինծառալողի ընտանիքի անդամներ։

» Ո՞ր դեպքերում կարելի է դիմել առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններին կամ պոլիկլինիկաներին

- ☑ Առողջության առաջնային պահպանման ծառայություններ կամ պոլիկլինիկա կարելի է դիմել հետևյալ դեպքերում՝
- o Որպես շահառու՝ տվյալ համայնքի պոլիկլինիկայում/ամբուլատորիայում հաշվառման համար,
- o Բուժսպասարկում ստանալու <mark>հա</mark>մար,
- o Նեղ մասնագիտական բուժզննում անցնելու համար,
- o Լաբորատոր բուժզննում անցնելու hամար,
- օ Գործիքային հետազոտություն անցնելու համար,
- o Պլանալին բժշկական միջամտություն իրականացնելու համար,
- o Քրոնիկ հիվանդությունների դեպքում կցված բժշկի անմիջական վերահսկողության ներքո՝ պլանային հետազոտությունների իրականացման և կանոնավոր բուժման համար։

» Ի՞նչ փաստաթղթեր է անհրաժեշտ ներկայացնել առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունում հաշվառման համար

- ☑ Առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունում հաշվառման համար քաղաքացին պետք է ներկայացնի հետևյալ փաստաթղթերը՝
- o Անձը հաստատող փաստաթուղթ (անձնագիր կամ նույնականացման քարտ),
- o Ungիալական քարտ,
- o Ձինհաշմանդամի դեպքում՝ ռազմաբժշկական հանձաժողովի տեղեկանք։

Հաշվառումից հետո, քաղաքացու համար բացվում է համապատասխան բժշկական անկետա, որտեղ կատարվում են անհրաժեշտ գրանցումներ վերջինիս առողջական վիճակի մասին։

» Ինչպես է իրականացվում նորածնի գրանցումը առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունում

☑ Նորածնին պոլիկլինիկայում հաշվառման համար՝ ծնողը ծննդատնից հիշեցման թերթիկով դիմում է կից պոլիկլինիկային, ապա հետադարձ կտրոնով գնում ծննդատուն, որից դուրսգրվելուց հետո գրվում է կանչ տեղամասային բժշկի կամ իր նախընտրած բժշկի անունով։

☑ Հաշվառման պոլիկլինիկան կամ ամբուլատորիան կարելի է փոխել այն դեպքում, երբ փոխել եք Ձեր բնակության վայրը։ Այդ պարագայում, անհրաժեշտ է մոտենալ նոր բնակության վայրի պոլիկլինիկա և դիմում ներկայացնել հաշվառման փոփոխության մասին։ Դիմումի ներկայացումից հետո հաջորդող ընթացակարգերն իրականացվում են ավտոմատացման կարգով։

» Երբ կամ որ դեպքերում կարող է մերժվել հաշվառման հայտը

☑ Հաշվառման հայտը կարող է մերժվել միայն այն դեպքում, երբ վերը նշված փաստաթղթերը սահմանված կարգով չեն ներկայացվել։

» Արդյո՞ք հնարավոր է առանց հաշվառման որևէ ծառայություն ստանալ առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունից։

Հաշվառման բացակայության պարագայում, որոշ պոլիկլինիկաներում ինարավոր է ստանալ թերապևտիկ ծառայություն՝ որպես առաջնային բուժօգնություն։

» Ինչպիսի՞ անվճար առողջապահական ծառայություններ կարելի է ստանալ առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունում

✓ Պոլիկլինկայում հաշվառում ունենալու պարագայում, քաղաքացին կարող է օգտվել տվյալ ծառայությունում առկա և մատուցվող բոլոր նեղ մասնագիտական ծառայություններից, մասնավորապես՝ սրտաբանի, նյարդաբանի, վիրաբույժի, ակնաբույժի, քիթ-կոկորդ-ականջաբանի, մաշկաբանի, ուռուցքաբանի, էնդոկրինոլոգի, հոգեբույժի, սոնոգրաֆիստի։ Նշված մասնագետները խորհրդատվություն են տրամադրում անվճար հիմունքներով։

Եթե այլ ծառայության անհրաժեշտություն է առաջանում, որը տվյալ պոլիկլինիկայում բացակայում է, ապա տրամադրվում են համապատասխան ուղեգրեր՝ այլ բուժհաստատություններում անվճար հետազոտություն անցնելու համար։

Պոլիկլինիկայում մատուցվող ծառայությունների որոշ մասը կարող է տրամադրվել վճարովի հիմունքներով, մասնավորապես, խոսքն այնպիսի նեղ մասնագիտական ծառայությունների մասին է, որոնք տրամադրվում են լոգոպեդի, հոգեբանի, ֆիզիոթերապևտի, օրթոպեդի և այլ մասնագետների կողմից։

» Ինչպե՞ս կարելի է գրանցվել նեղ մասնագիտական բժշկական հետագոտություն անցնելու համար։

☑ Առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունում վերը նշված նեղ մասնագետների խորհրդատվության համար գրանցումը կարող է իրականացվել ինչպես ընտանեկան բժշկի ուղղորդմամբ, այնպես էլ անձամբ տվյալ նեղ մասնագետին կամ լոբորատորիա մոտենալով։

» Ինչպե՞ս է իրականացվում և ո՞ր խմբերի դեպքում է հասանելի անվճար կամ մասնակի վճարովի դեղորայք

- ☑ Շահառուն դիմում է կցված բժշկին, ով պետպատվերի շրջանակում դուրս է գրում դեղատոմս, որի միջոցով կցված դեղատնից շահառուն ստանում է համապատասխան դեղորալքը։
- ☑ Պետպատվերի շրջանակներում շահառու անձինք պետության կողմից երաշխավորված դեղորալքը ստանում են անվճար։

» Եթե երեխան հաշմանդամություն ունի, ինչպիսի՞ առողջապահական ծառայություններից կարող է անվճար կամ մասնակի վճարովի հիմքերով օգտվել

☑ Ցանկացած դեպքում անչափահասի բուժսպասարկումը իրականացվում է անվճար, բացառությամբ ոչ պետական կառույցներում իրականացվող որոշ նեղ մասնագիտական ծառայությունների (լոգոպեդի պարապմունքներ, հոգեբանական այցեր, բուժական ֆիզկուլտուրա, բուժական մասաժ)։

» Ո՞վ է ընտանեկան բժիշկը, ինչ գործառույթներ ունի.

☑ Ընտանեկան բժշկությունը լավագույնս գործում է համայնքներում։ Ընտանեկան բժիշկը համայնքը սպասարկող բժիշկն է։ Նա մատուցում է թերապևտիկ ծառայություններ, իրականացնում է բուժզննում, ապահովում է պլանային այցերը, պրոֆ պատվաստումները, լաբորատոր և գործիքային հետազոտությունները, անհրաժեշտության դեպքում տրամադրում ուղեգիր։

» Ինչպիսի դեպքերում կարող եմ ուղեգրման համար դիմել առողջության առաջնային պահպանման ծառայություն

☑ Ցանկացած գանգատի դեպքում, եթե առողջության առաջնային պահպանման ծառայությունում առկա չէ տվյալ հետազոտությունը կամ անհրաժեշտ է ավելի նեղ մասնագիտական հետազոտություն և բուժում անձր կարող է դիմել ուղեգրման համար։

Ուղեգիրը տրամադրում է կցված բժիշկը, անհրաժեշտության դեպքում նեղ մասնագետի հետ խորհրդակցության արդյունքում։

Ախտորոշման ճշգրտման համար երբեմն անհրաժեշտ է լինում նեղ մասնագիտական խորհրդատվության ուղեգիր տալ դեպի այլ հաստատություն։ Նման դեպքում, կցված բժշկի կողմից տրվում է էլեկտրոնային ուղեգիր բուժումը/ հետազոտությունը այլ բուժհաստատությունում շարունակելու համար։

» եթե նեղ մասնագիտացված բժշկական ծառայությունների կարիք կա, ո՞ր առողջապահական ծառայություն է անհրաժեշտ առաջինը դիմել

☑ Առողջական գանգատի դեպքում, ցանկալի է առաջին հերթին դիմել առողջության առաջնային պահպանման ծառայություն, ինչը թույլ կտա հնարավորության դեպքում հետագա բուժսպասարկումն իրականացնել անվճար կամ մասնակից վճարովի հիմունքներով, ինչը հնարավոր է միայն կցված բժշկի կողմից ուղեգրման պարագայում միայն։

Իսկ, եթե անհետաձգելի վիճակներ են և ոչ աշխատանքային ժամեր, ապա ցանկալի է միանգամից դիմել շտապ օգնության ծառայություն։

» Ո՞ր դեպքերում է նախընտրելի դիմել շտապ օգնության ծառայություն

- ☑ Շտապ օգնության ծառայությանը նախընտրելի է դիմել հատկապես հետևյալ դեպքերում.
- Անհետաձգելի, չկառավարվող իրավիճակներում (բարձր ճնշում, ջերմություն, ցավային համախտանիշ, տրավմաներ և այլն),
- Բժշկական կենտրոնի անհասանելիության պարագայում (տրանսպորտի բացակայություն, տեղաշարժման անհնարինություն)։

» Շտապ օգնության ծառայությանը դիմելու դեպքում ո՞ր ծառայություններն են անվճար տրամադրվում

☑ Շտապ օգնության ծառայության բժիշկը հիվանդի վիճակը գնահատելով որոշում է արդյո՞ք տվյալ դեպքում առկա է այնպիսի իրավիճակը, երբ անվճար բուժսպասարկում իրականացնելու անհրաժեշտություն կա։

Անվճար բուժսպասարկումն իրականացվում է ըստ նախարարության կողմից հաստատված հիվանդությունների և հիվանդագին վիճակների ցանկի, որոնց շարքում են.

- o Յնցումներ,
- o Չկառավարվող բարձր ջերմություն,
- o Ուշագնացություն,
- o Անդադար փսխում,
- o Սուր ցավեր,
- o Ճնշման կտրուկ տատանում,
- o Նախաինֆարկտային վիճակ,
- o Հոգեբուժական խնդիրների առկայություն։

» Արդյո՞ք արցախցիներն ունեն լրացուցիչ արտոնություններ առողջապահական ծառայություններից օգտվելու, որոնք տարբեր են ՀՀ քաղաքացիներին տրվող արտոնություններից

իրենց $\overline{\mathbf{A}}$ Արցախցիները՝ անկախ կարգավիճակից ուղեգրման պարագալում այլ բուժհաստատություններում ևս կարող են օգտվել անվճար բուժսպասարկման ամբողջ ծավալից։ ՀՀ քաղաքացիների պարագայում, եթե անձր չունի կարգավիճակ ուղեգրում չի իրականացվում և բուժսպասարկումը իրականացվում է վճարովի՝ բազառությամբ Առողջապահության նախարարության կողմից սահմանված հիվանդությունների ցանկի՝ սուր ինֆարկտ, գլխուղեղի կաթված, սուր որովայն, հիպերտոնիկ կրիզ, էպիտ ստատուս, տրավմա և այլն։

» Քաղաքացիական հաշմանդամության կարգի նշանակումն ինչպիսի՞ ընթացակարգով է իրականացվում

- ☑ Առաջնակի հաշմանդամություն ձևակերպելու դեպքում հիվանդը դիմում է կցված բժշկին, դիտվում նեղ մասնագետների կողմից, անցնում լաբորատոր հետազոտություններ, բժշկի կողմից տվյալները համադրվում են և ներկայացվում 112 ձևում և լրացվում է 086 ձև, որից հետո տրամադրված փաստաթղթերով հիվանդը դիմում է համապատասխան Բժշկասոցիալական փորձաքննության հանձնաժողովին՝ կարգի որոշման և նշանակման համար։
- ☑ Կրկնակի հաշմանդամության պարագայում 086 ձևը պարտադիր չէ, քանի որ տվյալները արդեն առկա են էլեկտրոնային բազայում։

☑ Ընթանում է նույն ընթացակարգով, ինչ քաղաքացիական անձանց պարագայում, միայն ավելանում է ռազմաբժշկական հանձնաժողովի տեղեկանքը։

«Առողջապահական և սոցիալական ծառայությունների հասանելիության ապահովում Լեռնային Ղարաբաղի կոնֆլիկտի հետևանքով տեղահանված անձանց համար՝ ՔՀԿ-ների միջոցով» ծրագիր

Կሀጣ ሆቴ2 ረቴS

060 54 01 50 | info@aasw.org
FB: @armassociationofsocialworkers | Instagram: @aasworg
in: Armenian Association of Social Workers